

Staðbundin efnahagsleg áhrif ferðapjónustu

Vífill Karlsson

Dósent og ráðgjafi
SSV þróun og ráðgjöf – Háskólinn á
Akureyri

Erindi flutt á ráðstefnunni
Sjálfbærni sem sóknarfæri? Ávinningur –
Hindranir – Tækifæri
fimmtudaginn 27. apríl 2011.

Yfirlit

- Hagleki og margfeldisáhrif
- Ástæður
- Hversu mikill
- Af hverju búseta á Íslandi
- Afleiðingar

Hagleki og margfeldisáhrif

Hagleki

- Tvennskonar

1. **Útflutningstekjur** sem hefðu geta komið af ferðamönnum sem fara um „hlaðið“.
2. **Þjónustutekjur** sem hefðu geta komið af ferðamönnum sem fara um „hlaðið“

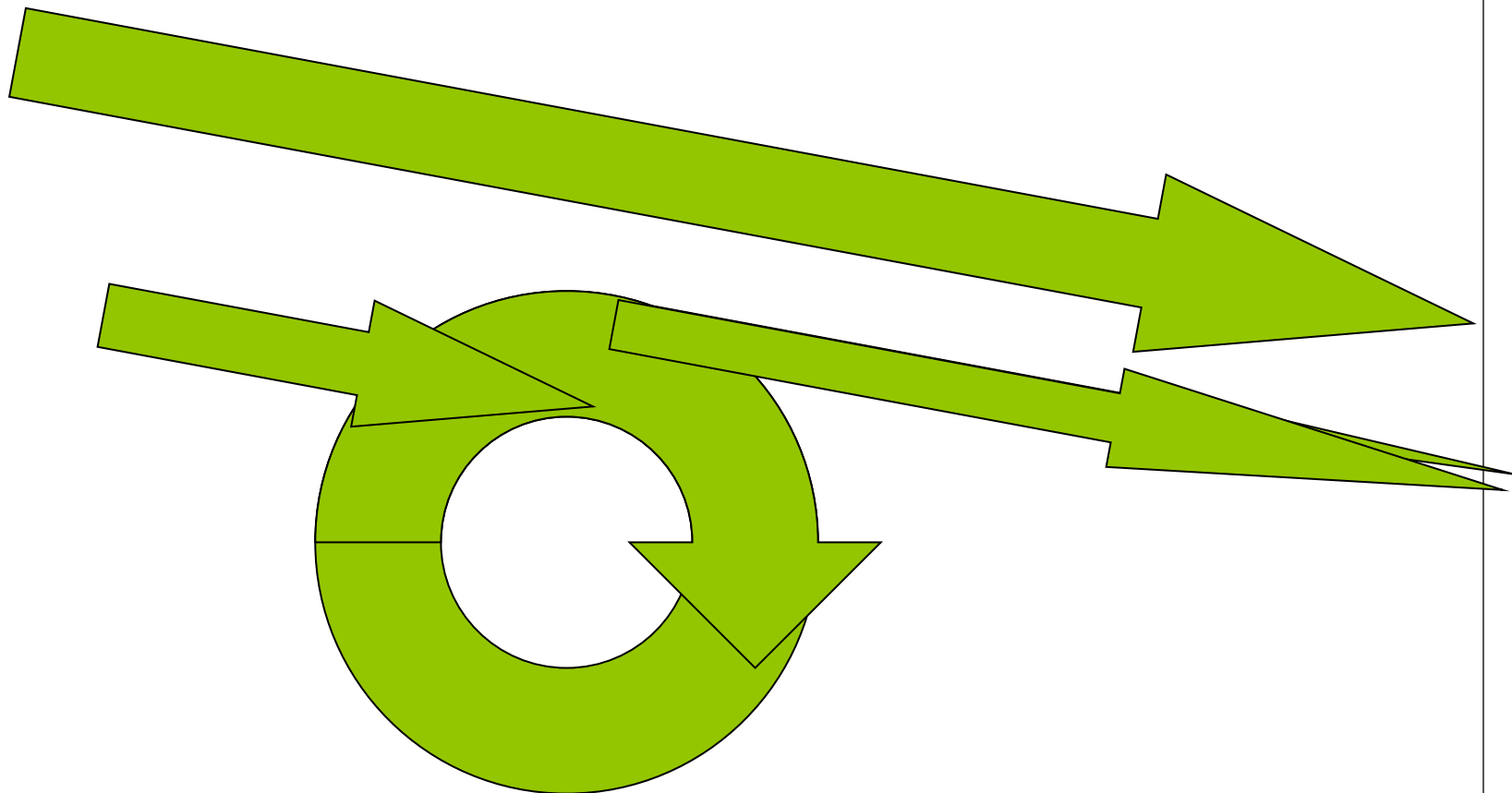
Margfeldisáhrif

- Þjónustutekjur (þjónustustörf)
- Útflutningstekjur (útflutningsstörf)
- Margfaldari, **M**
 - Þjónustutekjur/Útflutningstekjur
 - $0 < \mathbf{M} < \infty$
 - Allar tekjur/Útflutningstekjur
 - $1 < \mathbf{M} < \infty$

Margfaldari

- Tekjumargfaldari
- Atvinnumargfaldari

Hagleki, útflutningstekjur,
margfeldisáhrif og þjónusta

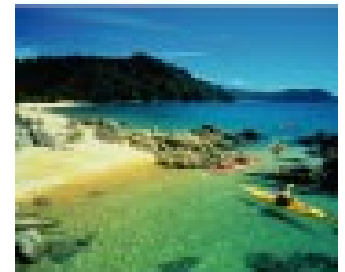
Ástæður

Skipulagsleysi eða arðsemi

- Skipulagsleysi ferðapjónustuaðila?
- Lakari arðsemi ferðapjónustuaðila?
- Lóðarverð lægra utan miðborgarinnar
- Stöðugra vinnuafli

Stærð staða

- Minni staðir, minni margfeldisáhrif
- Margir litlir aðilar
- Taka á móti stærri verkefnum
- Klasar eða annað samstarf örvar margfeldisáhrifin.
 - Klasar er samstarf í samkeppni
 - Sameiginlegt vörumerki
 - Benda hver á annan
 - Dæmi um slíka héraendis - All senses

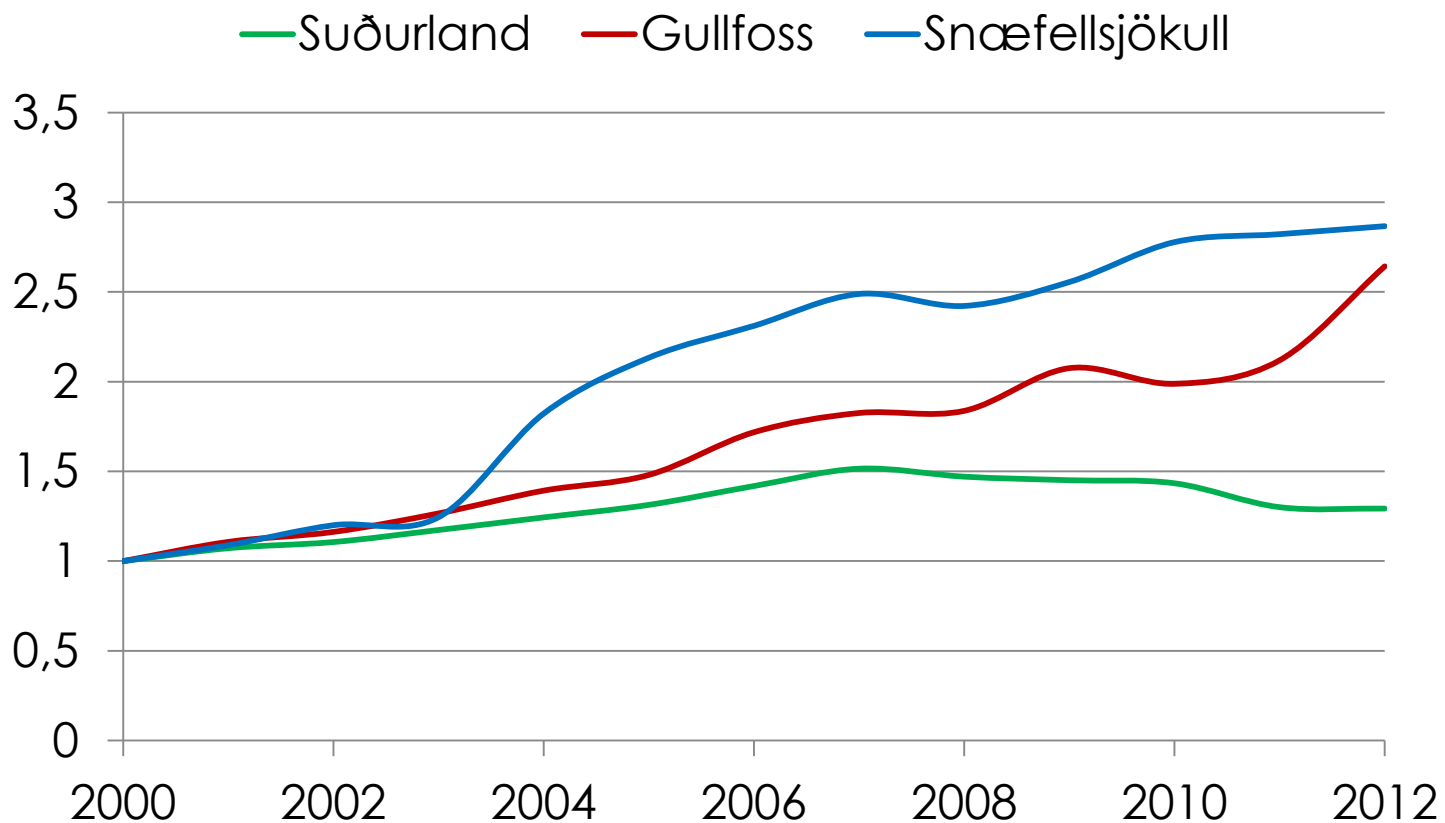
Ástæður - landfræðilegir

- Hlutdeild hverfur út í hverjum viðskiptum
 - Sparnaður
 - Skattar
 - Útflutningur
- Nálægð við sterkan/stóran þjónustukjarna
 - Smæð þjónustukjarna
 - Skortur á innviðum

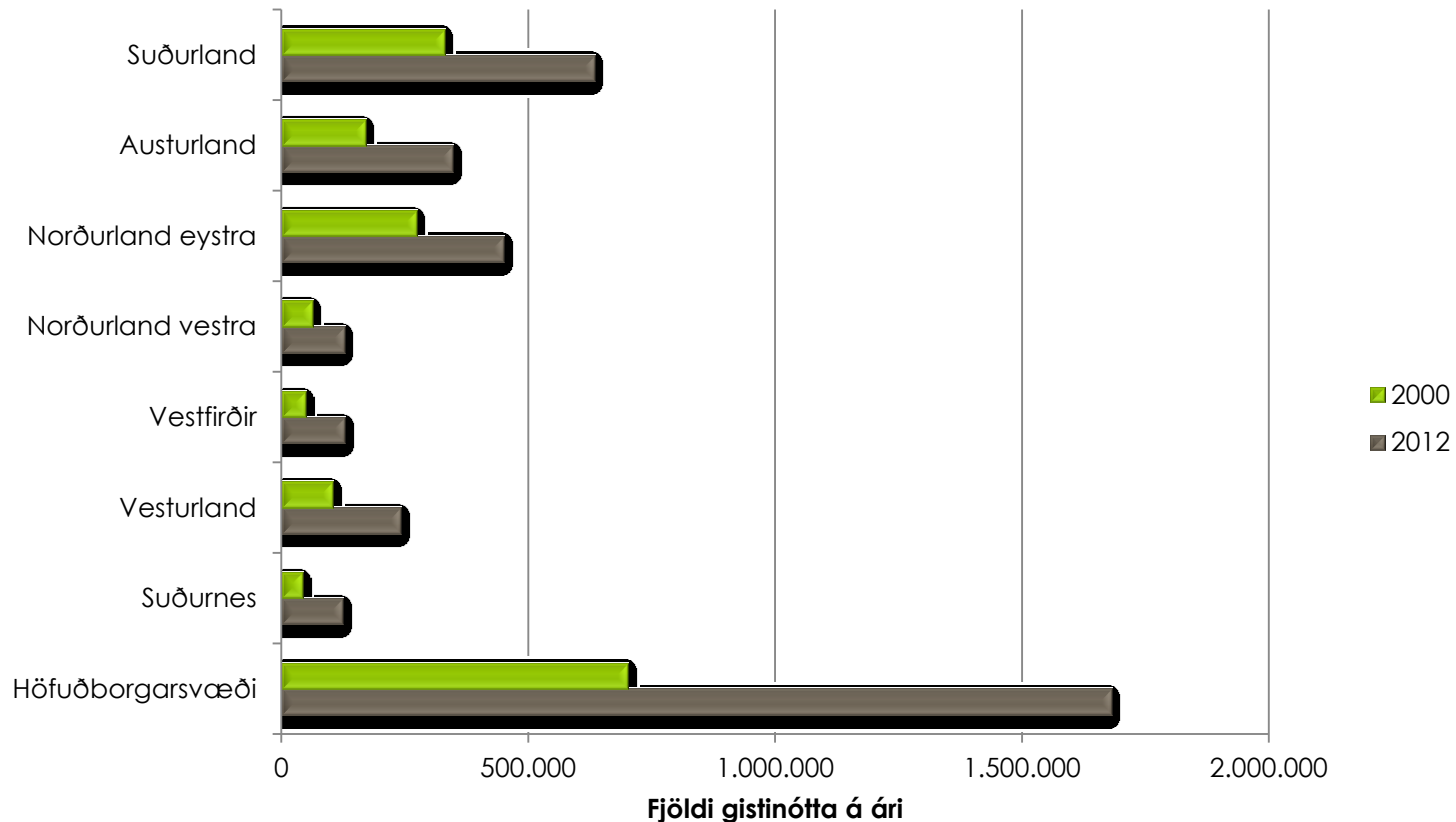

Vísbendingar um umfang

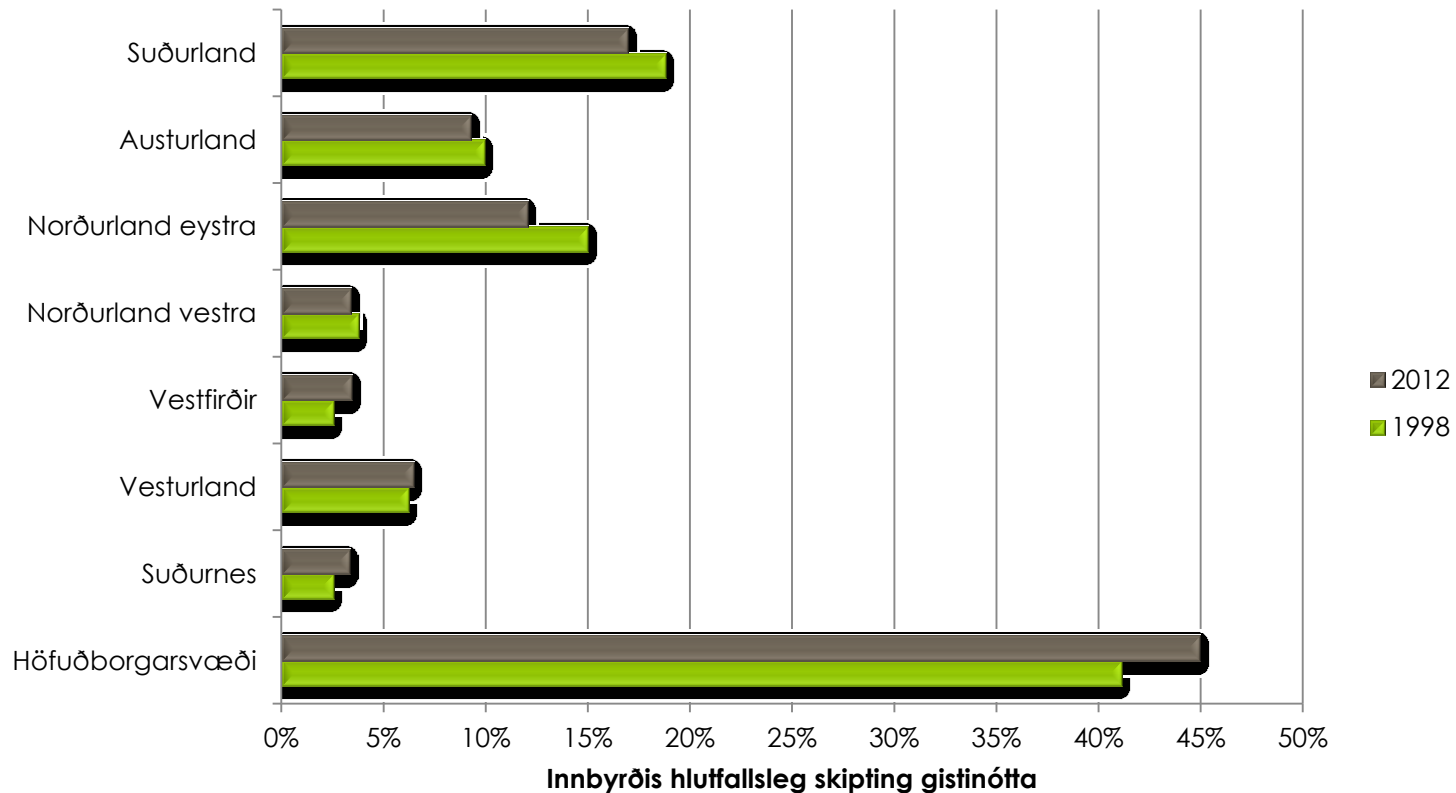
Þróun umferðar 2000-2012

Skipting á fjölda gistinóttanna ferðamanna eftir landshlutum á Íslandi árin 2000 og 2012

Hlutfallsleg skipting á fjölda gistinóttu ferðamanna eftir landshlutum á Íslandi árin 1998 og 2012

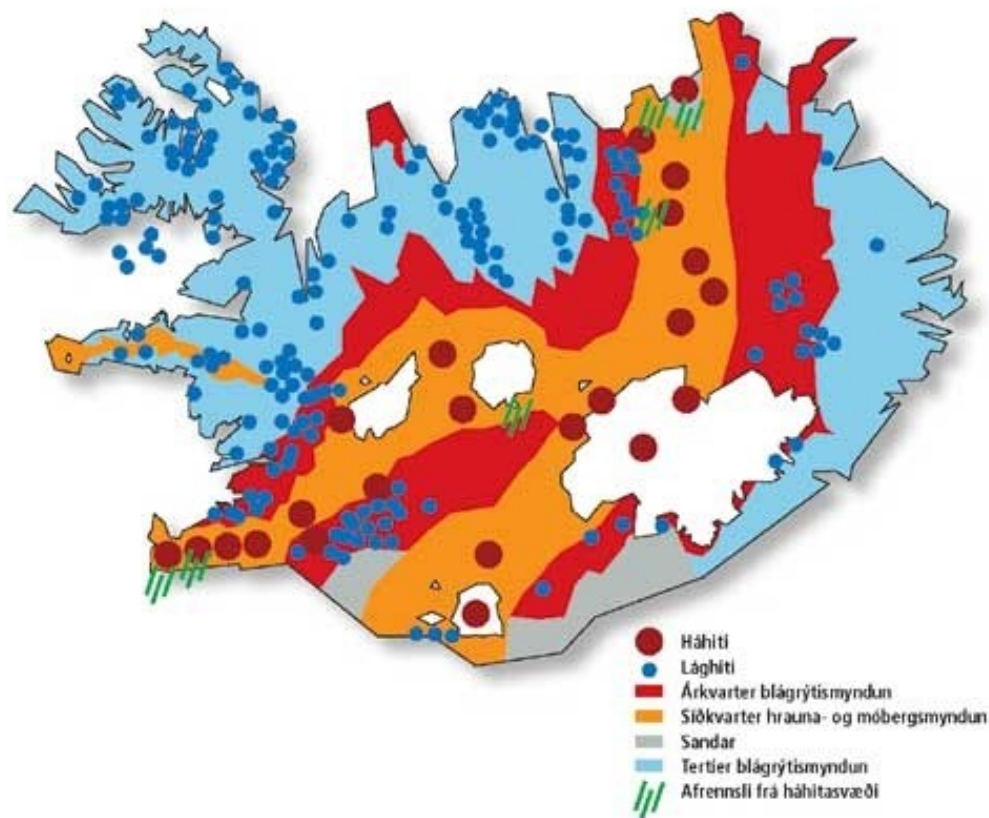

Af hverju búum við á
Íslandi - og dreift

Náttúraauðlindir

- Fiskistofnar
- Orka
- Falleg náttúra
- Vatn
 - Heitt
 - Kalt

Dreifing há- og lághitasvæða.

Afleiðingar

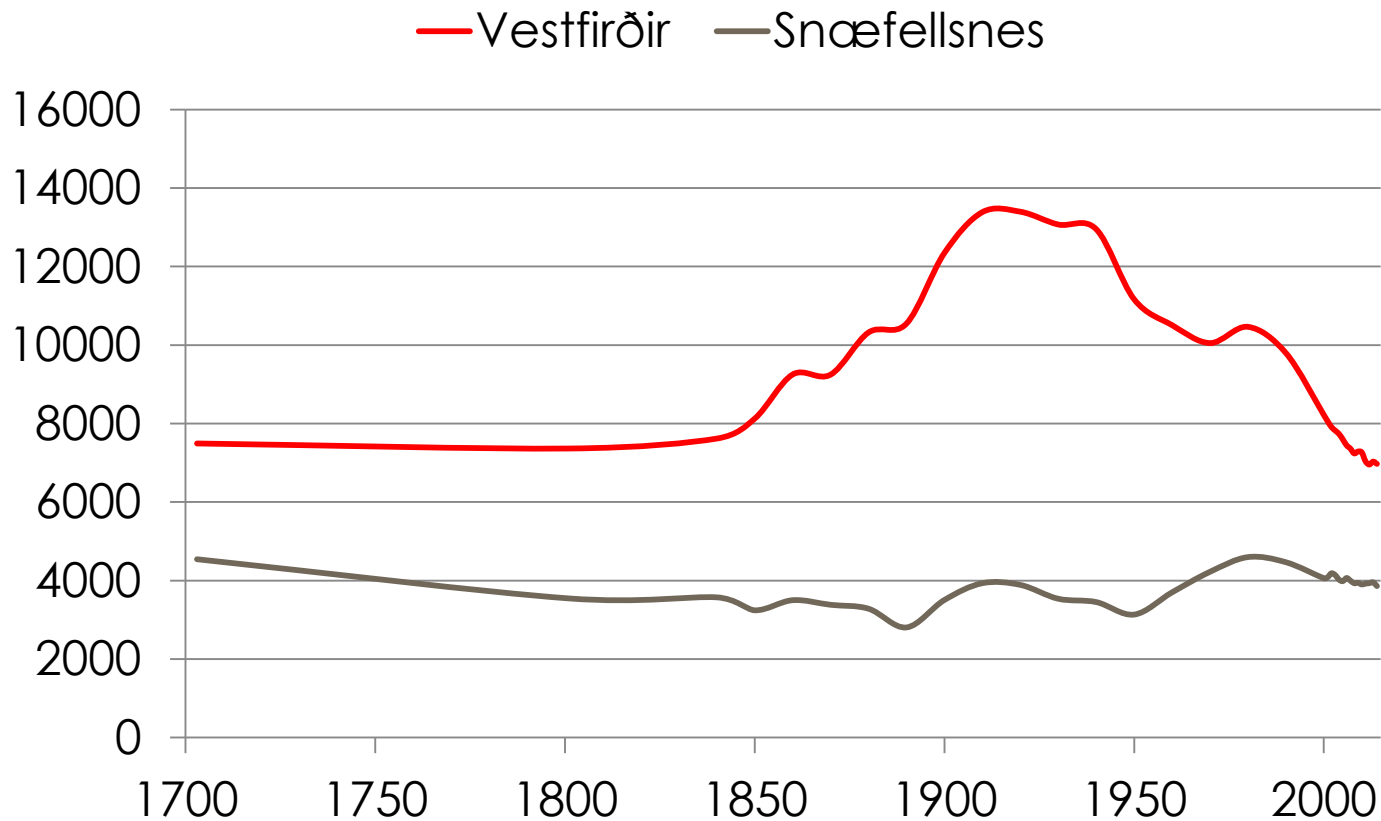
Minni landnýting

- Nýting landsins verður rýrari
 - Færri staðir til sýnis
- Þyrfti að bæta „landnýtinguna“ til að geta tekið á móti fleiri ferðamönnum.
 - Efri mörk
 - Landið er stórt og fleira áhugavert en Gullfoss og Geysir
 - Stuðlar að endurkomu ferðamanna
 - Rennir stoðum undir ferðapjónustu allt árið
 - Hver er mesti ferðamannasegull Íslands?
 - Næturlíf eða náttúra?

Gervi-veröld: Ísland óekta

- Búferlaflutningar hafa verið neikvæðir
- Ferðapjónusta tækifæri
- Missa af tækifæri til að snúa þeirri þróun við
- Áframhaldandi samfélagsþynning utan höfuðborgarsvæðisins
 - Enn meiri einhæfni
- Sumarbúseta víða
- Minna af „ekta samfélögum“
- Grunngerð byggist ekki upp
- Fjarar undan aðdráttarafli Íslands ef höfuðborgarsvæðið verður nánast eina „ekta-samfélagið“ sem í boði er

Íbúapróun á Vestfirðum og á Snæfellsnesi 1703-2014

Upplifun

- „líf á höfninni“
 - Sjómenn að störfum
 - Löndun
 - Netavinna
- Búfé
 - Á beit
 - Lömb, kiðlingar og folöld
 - Fjölbreytni þeirra
- Heyskapur

Sumarþúseta

- Þjónustunet ferðapjónustu gliðnar
- Öryggi vegfarenda og ferðamanna versnar
- Staðarþekking rýrari
 - Vitneskja um örnefni, náttúruperlur og staðbundinn sagnaarf.

Arðurinn

- Dreifing arðsins nauðsynlegur
 - Til þess að innviðir byggist upp
 - Geta tekið á móti fleiri ferðamönnum (álag)
 - „Signölin“ skili sér beint til þeirra sem bjóða þjónustu/náttúruperlur
 - Landið á margar náttúruperlur

Afkoma greinarinnar lakari

- Dregur úr endurkomu ferðamanna
- Dregur úr dvalartímatíma hvers ferðamanns ef eingöngu hluti landsins vekur áhuga.
- „Úrval“ er lykillinn
 - Líkt verslun – magasín/verslunarmiðstöðvar
 - Vörur ferðapjónustunnar eru dreifðar
- Hætt við að vetrarferðamennska verði rýrari
 - Sem er eitt aðalsóknarfæri ferðapjónustu á Íslandi í dag
- Orðspor Íslands spyrst síður út
 - Ferðamenn framtíðarinnar

Takk fyrir